

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
Liepājas reģionālā pārvalde

Rožu laukumā 5/6 - 86, Liepājā, LV – 3401 ♦ tālr. (+371) 63428030 ♦ fakss (+371) 63428030
♦ e-pasts: ptac.liepaja@ptac.gov.lv

LĒMUMS
Liepājā

2009.gada 16.janvārī

Nr. E06-LIE-3

Par administratīvā soda un tiesiskā pienākuma uzlikšanu

Par *Reklāmas likuma 3.panta pirmajā daļā noteiktā likumīguma pārkāpumu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu*

Patērētāju tiesību aizsardzības centra Liepājas reģionālās pārvaldes vadītājs Jānis Kalvenieks,
piedaloties sabiedrības ar ierobežotu atbildību „VIDEO LEADER”
personas ieņemamais amats: pilnvarotajai pārstāvei
vārds, uzvārds: (...)
personas kods: (...)
juridiskā adrese: (...)
vienotās reģistrācijas numurs: (...)
izskatīja administratīvo lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centra Liepājas reģionālā pārvalde (turpmāk tekstā – *PTAC LRP*), pamatojoties uz *Reklāmas likuma* 14.panta pirmo daļu, pēc telefoniski saņemtās sūdzības 2008.gada 17.septembrī uzsāka izvērtēt multiplikācijas filmas „Zirnekļcilvēks. Cīņa ar ļaunumu” DVD diskā (turpmāk tekstā – *Disks*) iekļauto reklāmu.

Sūdzībā norādīs, ka *Diski* tika izplatīti „Supernetto”, „Rimi”, „Top!” un „Maxima” veikalu tīklos Latvijā. Izvērtējot saņemto informāciju *PTAC LRP* 2008.gada 16.septembrī veica SIA „RIMI Latvia” veikala „RIMI Hypermarket Ostmala” Liepājā, K.Zāles laukumā 8, apsekošanu, kuras laikā tika iegādāts *Disks*.

Izvērtējot *Diskā* iekļauto reklāmu *PTAC LRP* konstatēja, ka *Diskā*, pirms multiplikācijas filmas tiek demonstrēta SIA „VIDEO LEADER MEDIA” izdoto kino žurnālu reklāma, tajā skaitā kino žurnāla „DVD FUN” Nr.8 (turpmāk tekstā – *Žurnāls*) reklāma, kurā attēlots žurnāla vāks uz kura redzams sievietes ķermenis ar atkailinātām krūtīm (turpmāk tekstā – *Reklāma*) un paziņojums:

„Ikmēneša izdevums ar DVD disku; Tikai 1.99 Ls; Var iegādāties visos valsts veikalos”.

No SIA „VIDEO LEADER” interneta mājas lapā www.videoleader.info sniegtās informācijas izriet, ka *Žurnāls* ir erotiska rakstura (norādīti publikāciju nosaukumi: „Mīlestība nav iespējama bez seksa...” un „Slepenā „Kamasutras” mantra. Tā eksistē.”) un tam pievienots DVD disks ar erotiska rakstura filmu (norādīts nosaukums: „JAUNĀ KAMASUTRA Intīmā tuvība, kas noved līdz ekstāzei”).

PTAC LRP pieprasīja SIA „RIMI Latvia” rakstisku informāciju par *Diska* piegādātāju – reklāmas devēju. 2008.gada 26.septembrī *PTAC LRP* saņemta SIA „RIMI Latvia” vēstule Nr.01-01/332, kurā norādīts, ka *Diska* piegādātājs ir SIA „VIDEO LEADER”, reģ.nr.40003718814, juridiskā adrese: Dāliju iela 4b, Rīga.

Vienlaicīgi *PTAC LRP* nosūtīja vēstuli Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai (turpmāk – *Inspekcija*) ar lūgumu sniegt *PTAC LRP* rakstveida atzinumu par *Reklāmas* atbilstību bērnu tiesību aizsardzību reglamentējošo tiesību aktu prasībām, īpaši norādot vai *Reklāmā* (ja tā adresēta bērnu auditorijai) nav pārkāptas ētikas, morāles, tikumības, pieklājības normas un vai šāda *Reklāma* bērniem varētu radīt morālu vai kāda cita veida kaitējumu.

2008.gada 14.oktobrī *PTAC LRP* saņemta *Inspekcijas* vēstule Nr.1-5/2139 (turpmāk – *Atzinums*) par *Reklāmas* atbilstību.

Atzinumā norādīts, ka saskaņā ar *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta pirmo daļu, aizliegts bērniem demonstrēt, pārdot, dāvināt, izīrēt un propagandēt rotaļlietas un videoierakstus, datorspēles, laikrakstus, žurnālus un cita veida publikācijas, kurās propagandēta cietsirdīga uzvedība, vardarbība, erotika, pornogrāfija, kas rada draudus bērna garīgai attīstībai, savukārt *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta otrā daļa paredz, ka bērnam nedrīkst būt pieejami materiāli, kuros propagandēta cietsirdīga uzvedība, vardarbība, erotika, pornogrāfija un kuri rada draudus bērna garīgai attīstībai, neatkarīgi no to izpaušmes veida, pārraidīšanas ierīces un atrašanās vietas.

Vienlaicīgi *Inspekcija* *Atzinumā* norāda, ka Latvijas normatīvie akti neparedz sīkākus un izvērstākus kritērijus, kas atļautu novērtēt dažādu materiālu atbilstību *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajiem ierobežojumiem tieši reklāmas jomā, tomēr piemērojot analogiju, iespējams izdarīt secinājumus par dažādos materiālos pieļaujamo seksuālo kontekstu dažādu vecumposmu bērniem, kā piemēram, Ministru kabineta 2008.gada 17.jūnija noteikumos Nr.457 „Filmu klasifikācijas noteikumi” iekļautie filmu klasifikācijas kritēriji paredz, ka vecuma grupai virs 7 gadiem demonstrējamās filmās „pieļaujams kailums atsevišķās ainās bez seksuāla konteksta”, kā arī „pieļaujamas atsevišķas netiešas norādes uz seksuālu uzvedību”, savukārt Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumos Nr.452 „Datorspēļu izplatīšanas noteikumi” iekļautā datorspēļu klasifikācija paredz, ka vecuma grupai virs 7 gadiem paredzētajās spēlēs „kailums ir atļauts, bet seksuālā kontekstā tādām ainām jābūt attēlotām bez akcenta un detaļām” un „pieļaujamas atsevišķas netiešas norādes uz seksuālu uzvedību”, no kā

secināms, ka kailuma atainojums vai ar kontekstu attaisnotas atsauces uz seksuālām darbībām nebūtu uzskatāms par bērna garīgajai attīstībai kaitīgu.

Inspekcija norāda, ka vērtējums par to, vai konkrētais materiāls rada draudus bērna garīgajai attīstībai, atkarīgs arī no katra bērna individuālās situācijas, jo materiāli, kas reklamē seksuāla rakstura izdevumus, lielāku iespaidu atstās uz bērniem, kuriem trūkst emocionāli siltas attiecības ģimenē un kuri tāpēc šādas emocijas meklē citur – tai skaitā, iesaistoties seksuālās attiecībās, savukārt bērniem, kuriem ir stabilas emocionālās attiecības ģimenē un labs kontakts ar vecākiem, šādi materiāli būs mazāk kaitīgi. *Atzinumā Inspekcija* norāda, ka izstrādājot un izplatot reklāmas materiālus, šāds individuāls izvērtējums nav iespējams, tāpēc izvērtējot konkrēta materiāla (reklāmas, filmas, spēles) kaitīgumu bērnu un pusaudžu normālai fiziskai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, bērnu interešu aizsardzības līmenis konkrētā jomā jāvērtē pamatojoties uz to, ka aizsardzības standartu noteikšanas mērķauditorija ir visvājākie un vismazāk attīstītie noteikta vecuma bērni, kā arī apdraudējumam pakļautie bērni un tieši šī, vismazāk aizsargātā auditorija ir aizsardzības līmeņa rādītājs.

Iepazīstoties ar *Reklāmu* un *Žurnāla* aprakstu SIA „VIDEO LEADER” interneta mājas lapā www.videoleader.info *Inspekcija* konstatē, ka *Žurnāls* ir erotiska rakstura izdevums un tam pievienots DVD disks ar erotiska rakstura filmu, tādējādi *Reklāma* satur mudinājumu iegādāties erotiska rakstura materiālus. *Atzinumā* norādīts, ka, saskaņā ar uz *Diska* vāka norādīto, *Diska* lietotājiem noteikts vecuma ierobežojums – 8 gadi, tāpēc secināms, ka *Reklāma* vērsta arī uz 8 gadu vecumu sasniegušu bērnu auditoriju, tādējādi *Diskā* ievietotai reklāmai arī būtu jāatbilst 8 gadu vecuma sasnieguša bērna uztverei.

Izvērtējot visus materiālus kopumā, *Inspekcija* secina, ka:

- kaut gan *Reklāma* pati par sevi, iespējams, nav veidota kā bērniem paredzēta reklāma *Reklāmas likuma* 5.panta izpratnē, tomēr tās iekļaušana *Diskā*, kura saturs primāri paredzēts bērnu no 8 gadu vecuma auditorijai, padara šo *Reklāmu* par bērnu auditorijai adresētu produktu;
- interpretējot *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta pirmās un otrās daļas noteikumus, redzams, ka, lai gan pieļaujams kailums un netiešas seksuāla rakstura norādes, tomēr 8 gadu vecumu sasniegušu bērnu auditorijai nav piemēroti materiāli, kas tieši propagandē erotiska rakstura materiālu iegādi;
- *Reklāma* mudina bērnus iegādāties erotiska rakstura materiālus;
- jāņem vērā *Reklāmas* turpmākās sekas, t.i., intereses radīšanu bērņā meklēt internetā vai plašsaziņas līdzekļos tālāku informāciju un erotiska vai pornogrāfiska rakstura materiālus, kas var radīt kaitējumu bērna normālai garīgajai attīstībai.

Atzinumā norādīts, ka *Diskā* iekļautā *Žurnāla Reklāma* ir uzskatāma par materiālu, kurā propagandēta erotika, kas rada draudus bērna garīgajai attīstībai un šāda materiāla iekļaušana *Diskā* ir pretrunā ar *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta pirmo un otro daļu un *Reklāmas likuma* 5.panta pirmo daļu.

Vienlaicīgi *Inspekcija* norāda, ka termins „propagandēt” tiek skaidrots kā „sistemātiski izplatīt idejas, uzskatus, teorijas, lai ar pārliecināšanu iegūtu piekritējus, arī pamudinātu cilvēkus uz noteiktu rīcību” un „iepazīstināt

(piemēram, ar kādu izstrādājumu) un ieteikt lietošanai” (Ilustrētā svešvārdu vārdnīca, izdevējs „Avots”, 2005.), līdz ar ko jebkura reklāma uzskatāma par materiālu, kas propagandē noteiktu uzvedību, izstrādājumu utt.

Reklāmas likuma 17.¹panta pirmajā daļā noteikts, ka: *Ja uzraudzības iestādei ir pamats uzskatīt, ka reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām un var radīt tūlītēju un būtisku kaitējumu, tā ir tiesīga pieņemt šā likuma 15.panta ceturtās daļas 1., 2. vai 3.punktā minēto lēmumu kā pagaidu noregulējumu.*

2008.gada 17.oktobrī *PTAC LRP* pamatojoties uz *Reklāmas likuma* 17.¹panta pirmo daļu, pieņēma lēmumu Nr.11-22/669 (turpmāk tekstā – *Lēmums*) par pagaidu noregulējumu, ar kuru SIA „VIDEO LEADER” aizliedza *Diskā* iekļautās *Žurnāla Reklāmas* izplatīšanu bērnu auditorijai paredzētajos izdevumos (visa veida diskos, spēlēs, žurnālos u.tml.).

Vienlaicīgi, *PTAC LRP* pamatojoties uz *Reklāmas likuma* 15.panta pirmo daļu, pieprasīja SIA „VIDEO LEADER” sniegt *PTAC LRP* rakstisku, ar dokumentāliem pierādījumiem pamatotu, informāciju par to, kādiem uzņēmumiem, kādā laika periodā, kādā apjomā un kādos bērnu auditorijai paredzētajos izdevumos (visa veida diskos, spēlēs, žurnālos u.tml.) *Reklāma* tika izplatīta.

2008.gada 27.novembrī *PTAC LRP* saņemts SIA „VIDEO LEADER” 2008.gada 20.novembra pieteikums (turpmāk tekstā – *Pieteikums*) Administratīvajai rajona tiesai par *Lēmuma* atcelšanu.

2008.gada 3.decembrī *PTAC LRP* saņemta SIA „VIDEO LEADER” 2008.gada 29.novembra vēstule (turpmāk tekstā – *Skaidrojums*) ar SIA „VIDEO LEADER” viedokli un argumentiem administratīvajā lietā un *PTAC LRP* pieprasīto informāciju.

Skaidrojumā norādīts, ka SIA „VIDEO LEADER” nepiekrīt *PTAC LRP Lēmumā* izteiktajam secinājumam par *Reklāmas* neatbilstību normatīvo aktu prasībām, jo tas balstīts uz *Inspekcijas* atzinuma strīdīgiem un neviennozīmīgiem slēdzieniem, kas pamatoti ar vairākiem pieņēmumiem par to, ka *Reklāma* ir uzskatāma par materiālu, kurā propagandēta erotika, kas rada draudus bērna garīgajai attīstībai un šāda materiāla iekļaušana *Diskā* ir pretrunā ar *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta pirmo un otro daļu un *Reklāmas likuma* 5.panta pirmo daļu.

Skaidrojumā norādīts, ka *PTAC LRP* tikai formāli atsauca uz minētajām tiesību normām, bet neatspoguļo ar kādiem faktiem un pierādījumiem pamato savus secinājumus par to, ka *Reklāma* varētu nodarīt bērniem morālu vai fizisku kaitējumu vai radīt draudus bērna garīgajai attīstībai, turklāt no *Inspekcijas* atzinuma secināms, ka kailuma atainojums vai ar kontekstu attaisnotas atsauces uz seksuālām darbībām nebūtu uzskatāms par bērna garīgajai attīstībai kaitīgu.

Ņemot vērā *Skaidrojumā* minēto, SIA „VIDEO LEADER” uzskata, ka *Reklāmā* ietvertais cilvēka ķermeņa mākslinieciskais attēlojums, kura mērķis nav ciniski demonstrēt dzimumattiecības, nevar tikt uzskatīts par erotikas vai pornogrāfijas propagandu, turklāt *Bērnu tiesību aizsardzības likumā* ir lietoti, bet nav skaidroti termini „erotika” un „erotikas propagandēšana”, erotikas jēdziena skaidrojums nav atrodams nevienā Latvijas Republikas tiesību aktā, uz

ko norāda arī Latvijā atzītie tiesību zinātnieki un bez minēto terminu skaidrojuma nav piemērojami arī tos saturošie tiesību akti. Līdz ar to SIA „VIDEO LEADER” uzskata, ka lietas faktiskie apstākļi neatbilst piemēroto tiesību normu sastāvam.

Vienlaicīgi *Skaidrojumā* norādīts, ka SIA „VIDEO LEADER MEDIA” ir pārtraukusi kino žurnāla „DVD FUN” izdošanu un 2008.gada novembrī *Žurnāls* izņemts no pārdošanas mazumtirdzniecībā, līdz ar to SIA „VIDEO LEADER” ir pārtraukusi *Reklāmas* izplatīšanu, bērnu auditorijai paredzētie izdevumi, kuros iekļauta *Reklāma* izplatīti līdz 2008.gada septembrim.

Skaidrojumā izteikts SIA „VIDEO LEADER” lūgums *PTAC LRP*, ņemot vērā *Skaidrojumā* minēto un pamatojoties uz *Administratīvā procesa likuma* 63.panta pirmo daļu, izbeigt administratīvo lietu nelietderīguma dēļ.

No *Skaidrojuma* un tam pievienotiem dokumentiem izriet, ka *Reklāma* ir izplatīta trīspadsmit, bērnu auditorijai paredzētos izdevumos – diskos ar DVD filmu: „Bruņurupuči Nindzjas Mutanti – 14”; „Bruņurupuči Nindzjas Mutanti – 15”; „Bruņurupuči Nindzjas Mutanti – 16”; „Večiņa Jožka un citi”; „Zirnīcilvēks. Cīņa ar ļaunumu”; „Turoks”; „Zorro. Jaunā ēra”; „Zirnīcilvēks. Nāvējošās lamatas”; „Zirnīcilvēks. Pēdējais varonis”; „Lācēns un viņa draugi. Jaunie piedzīvojumi”; „Kriksis Miltons – 1”; „Kriksis Miltons – 2” un „Bruņurupuči Nindzjas Mutanti – 17”, kopumā 116232 (simt sešpadsmit tūkstoši divsimts trīsdesmit divi) diski un tie izplatīti veikalos „Supernetto”, „Rimi”, „Top!”, „Maxima”, „IKI”, „Nelda”, „JYSK”, „Elvi”, „Topo centrs”, „Ide Line Baltik” tirdzniecības tīklos Latvijā.

2008.gada 11.decembrī *PTAC LRP* saņemts Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 9.decembra lēmums Nr.A-7540-08/21 lietā Nr.A-42754008 (turpmāk tekstā – *Tiesas lēmums*), kurā atzīts, ka *Žurnāla Reklāmas* iekļaušana *Diskā* ir pretrunā ar *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta pirmo un otro daļu un *Reklāmas likuma* 5.panta pirmo daļu un SIA „VIDEO LEADER” *Pieteikums* par *PTAC LRP* Lēmuma atcelšanu atzīts par nepamatotu un noraidīts.

Izvērtējot administratīvās lietas materiālus, *PTAC LRP* norāda tālāk minēto:

Reklāmas likuma 1.pants nosaka, ka *reklāma ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem. Diskā* iekļautais materiāls nepārprotami veicina tajā attēlotā *Žurnāla* popularitāti un pieprasījumu pēc tā.

PTAC LRP norāda, ka izstrādājot reklāmas materiālus bērnu auditorijai un izplatot bērnu auditorijai tādus reklāmas materiālus, kas nav domāti bērnu auditorijai, jāizvērtē konkrētā materiāla kaitīgumu bērnu un pusaudžu normālai fiziskai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai un sabiedrības, konkrētajā gadījumā sabiedrības visneaizsargātākās daļas- bērnu interešu aizsardzības līmenis konkrētā jomā jāvērtē pamatojoties uz to, ka aizsardzības standartu noteikšanas mērķauditorija ir visvājākie un vismazāk attīstītie noteikta vecuma bērni, kā arī apdraudējumam pakļautie bērni un tieši šī, vismazāk aizsargātā auditorija ir aizsardzības līmeņa rādītājs.

Saskaņā ar *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta pirmo daļu, aizliegts bērniem demonstrēt, pārdot, dāvināt, izīrēt un propagandēt rotaļlietas un videoierakstus, datorspēles, laikrakstus, žurnālus un cita veida publikācijas, kurās propagandēta cietsirdīga uzvedība, vardarbība, erotika, pornogrāfija, kas rada draudus bērna garīgai attīstībai, savukārt *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta otrā daļa paredz, ka bērnām nedrīkst būt pieejami materiāli, kuros propagandēta cietsirdīga uzvedība, vardarbība, erotika, pornogrāfija un kuri rada draudus bērna garīgai attīstībai, neatkarīgi no to izpausmes veida, pārraidīšanas ierīces un atrašanās vietas.

Konkrētajā gadījumā *Reklāmas* iekļaušana bērnu auditorijai paredzētajos izdevumos (13 veida DVD diskos ar multiplikācijas filmām) ir vērtējama kā erotiska rakstura materiālu iegādes propagandēšana. *Reklāma* var radīt tūlītēju un būtisku kaitējumu bērnu uztverei un psihei, jo *Reklāma* ir tieši vērsta uz erotiska rakstura materiālu iegādes veicināšanu un *Reklāmas* iespaidā bērnam var tikt radīta interese tūlīt meklēt, ne tikai *Žurnālu*, bet arī tālāku informāciju saistībā ar *Reklāmā* norādīto informāciju un iepazīties ar erotiska vai pornogrāfiska rakstura materiāliem, t.sk. arī internetā, kur erotiska rakstura materiāli bieži vien atrodami vienkopus ar pornogrāfiska rakstura materiāliem, kas var nodarīt būtisku kaitējumu bērnu, sevišķi ar attīstības traucējumiem, normālai garīgajai attīstībai.

PTAC LRP nenoliedz, ka uz *Žurnāla* vāka attēlotais sievietes ķermenis ar atkailinātām krūtīm ir cilvēka ķermeņa mākslinieciskais attēlojums, tomēr reklamējot *Žurnālu* (demonstrējot *Žurnāla* vāku) bērniem paredzētajos izdevumos, arī bez šī attēla, ir pārkāpta *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta pirmā un otrā daļa, jo bērni tiek mudināti (aicināti) iegādāties erotiska rakstura izdevumu, kurā propagandēta erotika.

Vienlaicīgi *PTAC LRP* norāda, ka Ministru kabineta 2008.gada 17.jūnija noteikumos Nr.457 „Filmu klasifikācijas noteikumi” iekļautie filmu klasifikācijas kritēriji paredz, ka vecuma grupai virs 7 gadiem demonstrējamās filmās „pieļaujams kailums atsevišķās ainās bez seksuāla konteksta” un „pieļaujamas atsevišķas netiešas norādes uz seksuālu uzvedību” savukārt Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumos Nr.452 „Datorspēļu izplatīšanas noteikumi” iekļautā datorspēļu klasifikācija paredz, ka vecuma grupai virs 7 gadiem paredzētajās spēlēs „kailums ir atļauts, bet seksuālā kontekstā tādām ainām jābūt attēlotām bez akcenta un detaļām” un „pieļaujamas atsevišķas netiešas norādes uz seksuālu uzvedību” ar piebildi „piemēram, pasaku varoņu skūpstis vai apskāviens), no kā secināms, ka kailuma atainojums ir pieļaujams un nav uzskatāms par bērna garīgajai attīstībai kaitīgu, bet bez akcenta un detaļām, t.sk., sieviešu krūtīm.

Jāņem vērā arī apstākļi, ka bērnu auditorijai tiek reklamēts erotiska rakstura izdevums ar erotiska rakstura filmu, par ko Ministru kabineta 2008.gada 17.jūnija noteikumos Nr.457 „Filmu klasifikācijas noteikumi” iekļautie filmu klasifikācijas kritēriji nosaka, ka vecuma grupai līdz 18 gadiem noteikti kaitīga satura filmu izplatīšanas ierobežojumi, savukārt šo noteikumu 2.punktā noteikts, ka kaitīga satura filma šo noteikumu izpratnē ir filma, kurā tiek attēlota seksuāla

darbība, kas var kaitēt bērnu normālai fiziskai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, savukārt Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumos Nr.452 „Datorspēļu izplatīšanas noteikumi” iekļautā datorspēļu klasifikācija paredz ierobežojumus datorspēļu izplatīšanā, kurās, cita starpā, propagandēta erotika, vecuma grupai līdz 18 gadiem paredzētajām spēlēm.

PTAC LRP nepiekrīt SIA „VIDEO LEADER” *Skaidrojumā* paustajam viedoklim, ka tāpēc, ka *Bērnu tiesību aizsardzības likumā* nav skaidroti termini „erotika” un „erotikas propagandēšana” un nevienā Latvijas Republikas tiesību aktā erotikas jēdziena skaidrojums nav atrodams, nav piemērojami arī šos terminus un jēdzienu saturošie tiesību akti, un noraida to kā nepamatotu.

Administratīvā procesa likuma 15.panta divpadsmitā daļa nosaka: *Iestāde un tiesa nedrīkst atteikties izlemt jautājumu, pamatojoties uz to, ka šis jautājums nav noregulēts ar likumu vai citu ārējo normatīvo aktu (iestāžu un tiesu juridiskās obstrukcijas aizliegums). Tās nedrīkst atteikties piemērot tiesību normu, pamatojoties uz to, ka šī tiesību norma neparedz piemērošanas mehānismu, ka tas nav pilnīgs vai nav izdoti citi normatīvie akti, kas tuvāk regulētu attiecīgās tiesību normas piemērošanu. Tas neattiecas tikai uz gadījumu, kad nav izveidota vai nedarbojas iestāde, kurai šī tiesību norma ir jāpiemēro vai citādā veidā jāpiedalās tās piemērošanā.*

Saskaņā ar SIA „VIDEO LEADER” *Skaidrojumā* norādīto, nav piemērojami arī tādos Latvijas Republikas tiesību aktos, kā likumos: *Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem, Pasta likums, Par pievienotās vērtības nodokli, Elektronisko sakaru likums, Bērnu tiesību aizsardzības likums, Krimināllikums*; Ministru kabineta 2006.gada 6.jūnija noteikumos Nr.452 „Datorspēļu izplatīšanas noteikumi”, Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumos Nr.445 „Pasta noteikumi”, Ministru kabineta 2002.gada 28.maija noteikumos Nr.205 „Kārtība, kādā tiek izsniegtas atļaujas bērnu – izpildītāju – nodarbināšanai kultūras, mākslas, sporta un reklāmas pasākumos, kā arī atļaujā ietveramie ierobežojumi”; Ministru kabineta 2001.gada 20.novembra noteikumos Nr.487 „Filmu izplatīšanas noteikumi”; Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumos Nr.684 „Noteikumi par nacionālo numerācijas plānu” u.c., noteiktie ierobežojumi un tiesību normas, jo minēto tiesību aktu normās ir iekļauti termini „erotika” vai „erotikas propagandēšana”.

Vienlaicīgi *PTAC LRP* norāda, ka saskaņā ar *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* pārejas noteikumu 11.punktu ar 2005.gada 1.jūniju spēku zaudēja 1995.gada 22.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.348 „Noteikumi par erotiska un pornogrāfiska rakstura materiālu ieviešanu, izgatavošanu, izplatīšanu, publisku demonstrēšanu vai reklamēšanu”, kuros bija noteikts, ka: *Erotiska rakstura materiāli ir sacerējumi, iespiedzdevumi, attēli, datorprogrammas, filmas, video un skaņas ieraksti, televīzijas un radio raidījumi, kuros attēlots vai aprakstīts cilvēks vai viņa darbība tādā veidā, lai izraisītu lasītāja, skatītāja vai klausītāja iespējamo dzimumtieksmi.*

Reklāmas likuma 10.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka: *Reklāmas devējs ir persona, kura nolūkā gūt komerciālu vai citādu labumu pati izgatavo un izplata reklāmu vai kuras uzdevumā un interesēs cita persona izgatavo vai*

izplata reklāmu; Reklāmas devējs ir atbildīgs par reklāmas saturu. Ņemot vērā iepriekš minēto, SIA „VIDEO LEADER” atbilst reklāmas devēja statusam Reklāmas likuma 10.panta pirmās daļas izpratnē un ir atbildīga par Reklāmas saturu.

Reklāmas likuma 10.panta trešā daļa nosaka, ka reklāmas devējs ir tiesīgs izgatavot, pasūtīt, izplatīt vai nodot izplatīšanai tikai tādu reklāmu, kas nav pretrunā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

Izvērtējot lietas materiālus kopumā un to savstarpējā saistībā, ņemot vērā Inspekcijas Atzinumā, Lēmumā, Tiesas lēmumā un iepriekš minēto, PTAC LRP konstatē Reklāmas neatbilstību normatīvo aktu prasībām. Iekļaujot Žurnāla Reklāmu bērnu auditorijai paredzētajos izdevumos – 13 veidu DVD diskos ar multiplikācijas filmām un izplatot to, tā tiek paredzēta bērnu auditorijai un ir pārkāpta Bērnu tiesību aizsardzības likuma 50.panta pirmā un otrā daļa, Reklāmas likuma 3.panta pirmā daļa un 5.panta pirmā daļa.

Saskaņā ar Reklāmas likuma 3.panta pirmo daļu: Reklāmai jābūt likumīgai, patiesai un objektīvai, tā veidojama saskaņā ar godprātīgu reklāmas praksi. Reklāma nedrīkst mazināt sabiedrības uzticēšanos reklāmai, un tai jāatbilst godīgas konkurences principiem.

Saskaņā ar Reklāmas likuma 5.panta pirmo daļu: Bērniem paredzētā reklāma vai reklāma, kura veidota ar bērnu piedalīšanos, nedrīkst apdraudēt bērnu tiesības un intereses, un tās veidošanā jāņem vērā bērnu uztvere un psihe.

Administratīvā procesa likuma 65.panta trešā daļa nosaka: Ja piemērojamā tiesību normā noteikts, ka administratīvais akts izdodams, bet nav noteikts tā konkrētais saturs (satura izvēles administratīvais akts), iestāde izdod šo aktu, ievērojot piemērojamā tiesību normā noteiktos ietvarus, un šajos ietvaros, pamatodamās uz lietderības apsvērumiem, nosaka administratīvā akta saturu.

Reklāmas likuma 14.panta trešā daļa nosaka: ja uzraudzības iestāde, izvērtējot reklāmu, konstatē, ka reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām, tā pieņem vismaz vienu no šā likuma 15.panta ceturtajā daļā minētajiem lēmumiem.

Reklāmas likuma 15.panta piektā daļā nosaka, ka: Šā panta ceturtajā daļā minētos lēmumus Uzraudzības iestāde ir tiesīga pieņemt arī tad, ja tai nav pierādījumu par nodarītajiem zaudējumiem.

Reklāmas likuma 15.panta ceturta daļa nosaka: Ja reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām, Uzraudzības iestāde ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzdod reklāmas devējam sniegt reklāmā, preču marķējumā vai citādā veidā papildu informāciju, kas ir būtiska no personu aizsardzības vai saimnieciskās darbības veicēju, vai profesionālās darbības veicēju likumīgo tiesību viedokļa; 2) pieprasa izslēgt no reklāmas atsevišķus elementus (informāciju, vizuālos attēlus, skaņu vai citus speciālos efektus); 3) aizliedz izplatīt reklāmu; 4) pieprasa atsaukt reklāmu; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā; 6) uzdod reklāmas devējam vai reklāmas izplatītājam izbeigt pārkāpumu un nosaka termiņu pārkāpuma izbeigšanai.

Izvērtējot lietderības apsvērumus *PTAC LRP* secina ka nav lietderīgi SIA „VIDEO LEADER” uzlikt *Reklāmas likuma* 15.panta ceturtās daļas 1., 2., 4. un 6.punktā noteiktos tiesiskos pienākumus, bet gan, pamatojoties uz *Reklāmas likuma* 15.panta ceturtās daļas 3. un 5.punktu, aizliegt *Reklāmas* izplatīšanu bērnu auditorijai paredzētajos izdevumos un piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu piemērojot administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā, jo normatīvo aktu prasībām neatbilstošā *Reklāma* bērnu auditorijai paredzētajos izdevumos ir jau izplatīta, kopumā 116232 (simt sešpadsmit tūkstoši divsimts trīsdesmit divu) vienību apmērā un sabiedrības visneaizsargātākajai daļai - bērniem radītā iespējamā kaitējuma sekas ir neatgriezeniskas.

Pieņemot *Reklāmas likuma* 15.panta ceturtajā daļā minētos lēmumus, *PTAC LRP*, saskaņā ar *Reklāmas likuma* 15.panta 7.daļu, kurā noteikts: *Pieņemot lēmumu, Uzraudzības iestāde ņem vērā reklāmas devēja un citu iesaistīto personu likumīgās intereses, ņem vērā ne tikai SIA „VIDEO LEADER” likumīgās intereses, bet arī visas sabiedrības likumīgās intereses, lai tiktu ievērotas normatīvo aktu prasības, kas paredz reklāmas atbilstību to regulējošo normatīvo aktu prasībām un personu, konkrētajā gadījumā bērnu aizsardzības jomā.*

PTAC LRP ieskatā sabiedrības intereses ir vērtējamās augstāk nekā *Reklāmas* devēja un izplatītāja SIA „VIDEO LEADER” intereses un kaut vai vienam bērnam nodarītais kaitējums var būt neatgriezenisks un tā sekas var būt neparedzamas (neprognozējamas), tāpēc nav samērojams ar SIA „VIDEO LEADER” interesēm nodarītiem zaudējumiem, pieņemot *Reklāmas likuma* 15.panta ceturtās daļas 3. un 5.punktā minētos lēmumus.

Atbilstoši *Reklāmas likuma* 2.panta otrajai daļai viens no *Reklāmas likuma* mērķiem ir aizsargāt personu, kā arī visas sabiedrības intereses reklāmas jomā. Tādējādi, sniedzot reklāmu, reklāmas devējam jānodrošina, ka nevienas sabiedrības daļas intereses netiktu aizskartas un nevienai sabiedrības daļai netiktu nodarīts kaitējums.

Saskaņā ar *Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa* 32.panta otrās daļas noteikumiem, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinājošos un pastiprinošos apstākļus. Iestāde pārkāpēju ir tiesīga atbrīvot no administratīvās atbildības saskaņā ar *Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa* 21.panta pirmās daļas noteikumiem tikai tādā gadījumā, ja izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs. Konkrētajā gadījumā no lietas materiāliem izriet, ka SIA „VIDEO LEADER” ir pieļāvusi normatīvajiem aktiem neatbilstošas reklāmas izplatīšanu, kas var radīt kaitējumu sabiedrības visneaizsargātākajai daļai – bērniem.

Likuma „*Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību*” 7.pants nosaka, ka: *Spēkā esošie likumi un Ministru kabineta noteikumi ir saistoši visā Latvijas teritorijā, un neviens nevar aizbildināties ar to*

nezināšanu. Likumu un Ministru kabineta noteikumu nezināšana neatbrīvo no atbildības.

Ņemot vērā iepriekš minēto SIA „VIDEO LEADER” nevarēja nezināt *Bērnu tiesību aizsardzības likuma 50.panta pirmajā un otrajā daļā* un *Reklāmas likuma 3.panta pirmajā daļā* un *5.panta pirmajā daļā* noteiktos aizliegumus un prasības.

Saskaņā ar *Reklāmas likuma 18.pantu: Personas, kuras nav ievērojušas šā likuma prasības, saucas pie atbildības saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem.*

Saskaņā ar *Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 9.panta pirmo daļu: Par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.* Saskaņā ar šā panta otro daļu: *Administratīvā atbildība par šajā kodeksā norādītajiem pārkāpumiem iestājas, ja par šiem pārkāpumiem pēc to rakstura saskaņā ar spēkā esošajiem likumiem nav paredzēta kriminālatbildība.*

Nosakot SIA „VIDEO LEADER” uzliedzamo administratīvo sodu tiek ņemts vērā tālāk minētais:

SIA „VIDEO LEADER” tiek saukta pie administratīvās atbildības par administratīvo pārkāpumu, kurš ir paredzēts *Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otrajā daļā*, kurā noteikts, ka: *Par normatīvo aktu prasībām neatbilstošas reklāmas sniegšanu vai izplatīšanu – uzliedz naudas sodu juridiskajām personām – līdz desmit tūkstoš latiem.*

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.panta pirmā daļa nosaka, ka: *Sodu par administratīvo pārkāpumu uzliedz ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.*

Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.panta otrā daļa nosaka, ka: *Uzliedz sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.*

Administratīvās lietas izskatīšanas laikā 2009.gada 16.janvārī SIA „VIDEO LEADER” pilnvarotā pārstāve mutiski informēja, ka SIA „VIDEO LEADER” apņemas nepieļaut līdzīgu rīcību, tā nebija apzināta rīcība un šāds gadījums pieļauts darbinieku neuzmanības rezultātā un uzskata, ka šajā gadījumā sekas nebija paredzamas. Rakstiski nav informējusi par jauniem lietas apstākļiem. Informāciju par bērnu auditorijai paredzēto izdevumu, kuros ievietota *Reklāma*, izņemšanu vai atsaukšanu no mazumtirdzniecības veikalu tīkliem, ne rakstiski, ne mutiski neiesniedza.

PTAC LRP ieskatā apstākļi, ka *Žurnāla Reklāma* bērnu auditorijai paredzētajos izdevumos tikusi izplatīta līdz 2008.gada septembra mēnesim un tas, SIA „VIDEO LEADER MEDIA” ir pārtraukusi kino žurnāla „DVD FUN” izdošanu un 2008.gada novembrī *Žurnāls* izņemts no pārdošanas mazumtirdzniecībā un līdz ar ko SIA „VIDEO LEADER” ir pārtraukusi

Reklāmas izplatīšanu, nav vērtējami kā atbildību mīkstinoši apstākļi, jo pārkāpuma būtība nav *Žurnāla* izdošana, tā saturs, tirdzniecība vai *Reklāma*, bet gan *Žurnāla Reklāmas* iekļaušana un izplatīšana bērnu auditorijai paredzētajos izdevumos.

Administratīvās lietas izskatīšanas gaitā administratīvo atbildību pastiprinoši un administratīvo atbildību mīkstinoši apstākļi nav konstatēti.

Ņemot vērā to, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un ka nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtotāšanās, nepieciešams SIA „VIDEO LEADER” piemērot administratīvo sodu. Lemjot par naudas soda piemērošanu, *PTAC LRP* ņem vērā *Administratīvā procesa likuma* 5., 12., 13.pantu un 66.panta pirmo daļu, lai noteiktu lēmuma par personas sodīšanu nepieciešamību, piemērotību, vajadzību un atbilstību, konkrētajā gadījumā ievērojot samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību un tam uzliedzamo ierobežojumu, patērētāju (atsevišķu personu, sabiedrības grupas un visas sabiedrības) tiesiskās intereses un aizsardzību, t.sk., tiesības saņemt *Reklāmas likuma* un citu tiesību aktu noteikumiem atbilstošu reklāmu, to, ka piemērojamām sankcijām jābūt efektīvām un atturošām, faktu, ka atbildību pastiprinošie un mīkstinošie apstākļi nav konstatēti, un to, ka personas subjektīvai attieksmei (vainas formai), tā kā pie administratīvās atbildības ir saucama juridiskā persona, arī ievērojot *Reklāmas likuma* 15.panta piekto daļu, nav nozīmes lēmuma pieņemšanā, un juridiskās personas vainojamība izpaužas prettiesiskās darbībās, kas ir konstatētas, *PTAC LRP* uzskata, ka SIA „VIDEO LEADER” ir uzliedzams naudas sods par *Reklāmas likuma* noteikumiem neatbilstošas *Reklāmas* sniegšanu un izplatīšanu bērnu auditorijai paredzētajos izdevumos, ņemot vērā arī izplatītās reklāmas apjomus.

Tādējādi, ar administratīvā soda palīdzību SIA „VIDEO LEADER” tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu. Arī juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka „soda kā piespiedu līdzekļa speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai administratīvā akta adresāts neizdarītu jaunus prettiesiskus nodarījumus. Soda ģenerālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai tos neizdarītu citas personas” (Māris Baltais. Iestādes rīcības brīvība un lietderības apsvērumi. Jurista Vārds, Nr.18(373), 17.05.2005.).

Izvērtējot lietas materiālus un izskatīšanā konstatētos apstākļus *PTAC LRP*, pamatojoties uz *Bērnu tiesību aizsardzības likuma* 50.panta pirmo un otro daļu, *Reklāmas likuma* 1.pantu, 2.pantu, 3.panta pirmo daļu, 5.panta pirmo daļu, 10.pantu, 12.pantu, 13.pantu, 14.panta trešo daļu, 15.panta ceturtās daļas 3., 5.punktu un piekto daļu, 17.¹panta otro daļu, 18.pantu, *Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa* 14.¹pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 26.pantu, 32.panta otro daļu, 166.¹³panta otro daļu, 215.⁴pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, *Administratīvā procesa likuma* 1.pantu, 4.pantu, 5.pantu, 12.pantu, 13.pantu, 15.panta divpadsmito daļu, 65.pantu un 67.pantu,

nolēma:

1. uzlikt SIA „VIDEO LEADER” (reģ.nr.40003718814, juridiskā adrese: Dāliju iela 4b, Rīga) tiesisku pienākumu aizliedzot *Reklāmas* izplatīšanu visos bērnu auditorijai paredzētajos izdevumos.
2. uzlikt SIA „VIDEO LEADER” (reģ.nr.40003718814, juridiskā adrese: Dāliju iela 4b, Rīga) naudas sodu 2000,00 Ls (divi tūkstoši) apmērā.

Personai, par kuru pieņemts lēmums administratīvo pārkāpumu lietā, ir tiesības pārsūdzēt pieņemto lēmumu likumā paredzētajā kārtībā.

Saskaņā ar *Reklāmas likuma* 17.pantu uzraudzības iestādes lēmuma nolemjotās daļas 1.punktu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6 viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stājas spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Saskaņā ar *Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa* 281.panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2006.gada 01.augusta noteikumu Nr.632 „*Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikums*” 9.punktu lēmuma nolemjotās daļas 2.punktu var pārsūdzēt Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktoram Rīgā, K.Valdemāra ielā 157.

Naudas sods jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

saņēmējs Patērētāju tiesību aizsardzības centrs,
K.Valdemāra iela 157, Rīga
reģistrācijas Nr. 90000068854,
konts Nr. LV30TREL2120030260100

saņēmēja banka Valsts kase, kods TREL22

Maksājuma mērķis: Lēmums Nr.E06-LIE-3; lēmuma pieņemšanas datums: 16.01.2009.; Ekonomiskās klasifikācijas kods: 21499

Naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā *30 dienu* laikā pēc dienas, kad saņemts lēmuma noraksts (kopija).

Pārvaldes vadītājs

(paraksts)

J.Kalvenieks

Ar lēmumu iepazīšos

(paraksts)

2009. gada 16.janvārī

(personas, kura piedalījās lēmuma pieņemšanā, paraksts)

Lēmuma norakstu saņēmu

(paraksts)

2009. gada 16.janvārī

(personas, kura saņēma lēmuma norakstu, paraksts)

IZRAKSTS PAREIZS